

відповідь обмеження на експорт білоруських товарів. Тому у другому півріччі варто очікувати змін у показниках торгівлі між державами.

Україна наростила експорт до низки країн Європи, зокрема Польщі (\$1,49 млрд.), Італії (\$1,416 млрд.), Німеччини (\$837,4 млн.), Іспанії (\$615,6 млн.), Португалії (\$198,8 млн.) та Азії, зокрема дещо зріс експорт до Китаю (\$1,45 млрд.), Ірану (\$293,3 млн.).

Розширення Європейського ринку повинно стати основним пріоритетом процесу імплементації Угоди про Асоціацію між Україною і ЄС задля подальшої стабілізації платіжного балансу та валютних курсів в контексті становлення ефективного економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Інформаційний портал Українська Правда. - [Електронний ресурс].
Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2015/01/16/7029751/>

Назар ЗЕЛЕНЧУК

науковий керівник

к.е.н., доц. Михайлишин Л.І.

ІФННІМ THEU

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Рушієм розвитку більшості галузей економіки національного і глобального рівнів в сучасних є конкуренція. Водночас конкуренція зароджується і набуває розвитку в тих галузях економіки, які характеризуються значним потенціалом в сфері прибутковості та забезпечення соціально-економічного розвитку. В останні десятиліття до числа таких галузей відноситься галузь інформаційних технологій та туристична індустрія. Розвиток кожної з них залежить як від загальних так і від специфічних умов. Фундаментальними основами й надалі залишаються наявність ресурсів, рівень капіталізації, інфраструктура, рівень добробуту потенційних споживачів та стабільність суспільно-політичного середовища. Специфіка ж – це спосіб впливу на розвиток глобалізаційних процесів. Так, туризм, за своєю суттю, глобалізує світогляд в будь-якій сфері суспільного життя чи то окремих націй (соціальних утворень) чи то природньо-екологічного середовища. Інформаційні технології виступають в свою чергу пізнавальним та комунікаційним інструментом глобалізаційних процесів. А отже під їх всеохоплюючим характером «ховаються» різні засоби поширення і способи споживання.

Більший рівень диверсифікації діяльності основних економічних суб'єктів, що функціонують в туристичній галузі, робить її пріоритетною для економічного розвитку більшості сучасних країн. З чим і пов'язані зростаючі

тенденції в глобальному конкурентному середовищі функціонування цієї індустрії.

Проголосивши євроінтеграційний вектор розвитку, Україна активно включилась в конкурентну боротьбу за споживача в сфері високо стандартизованого середовища країн – ЄС за всіма напрямками економічного розвитку. У сучасних умовах сформовано ряд рейтингів, щодо оцінки конкурентних позицій держави. Всесвітньо відомими є рейтинги конкурентоспроможності макrorівня: індекс глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму (Global Competitiveness Index; World Economic Forum), індекс світової конкурентоспроможності від Інституту розвитку менеджменту (Institute for Management Development), розгалужена система рейтингів від Світового Банку (наприклад, рейтинг якості бізнес-середовища, рейтинг банків, рейтинг легкості ведення бізнесу тощо).

Найбільшого поширення набула методика розрахунку індексу глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму. За цим показником 2014-2015 року Україна зайняла 76 місце серед 148 держав, а її туристична галузь, серед країн Європи, відзначилась лише 38 місцем із 42 держав В першу п'ятірку рейтингу увійшли Швейцарія, Німеччина, Франція, Австрія і Швеція відповідно. «Сусідами» України стали Сербія, Вірменія, Боснія і Герцеговина та Молдавія [1].

Варто зауважити, що ці дані визначені на основі показників 2013 року, тобто, ще до агресії РФ відносно України, а тому реальні показники будуть, ще нижчими [2]. Оскільки у 2014 році кількість іноземних туристів, що в'їжджали в Україну, зменшилася приблизно удвічі порівняно з минулорічними показниками, коли внесок галузі туризму до ВВП України склав 114,2 млрд. грн. (8,6% ВВП): 30,8 млрд. грн. (2,3 %) – прями витрати, 61,2 млрд. грн. (4,8%) – непрямі внески та 22,2 млрд. грн. (1,5%) – індукований внесок. За прогнозами Світової ради у 2014 р. загальний внесок зросте на 4,6% до 119,4 млрд. грн. (8,8% ВВП) [3]. Варто зазначити, що для туризму як виду діяльності характерний мультиплікативний ефект, тому його вплив на розвиток економіки України та складову частку у ВВП необхідно розглядати і з урахуванням суміжних галузей.

Протягом останніх років спостерігалась тенденція розвитку туристичної сфери України, незважаючи на доволі велику кількість чинників, що негативно впливають на неї. Анілізування динаміки туристичних потоків в нашій державі за 2000-2013 рр. демонструє те, що середньорічний приріст кількості туристів обслугованих суб'єктами туристичної діяльності становить 6,2 %, що свідчить про відносно стабільний розвиток галузі туризму в Україні в довоєнний період (рис. 1).

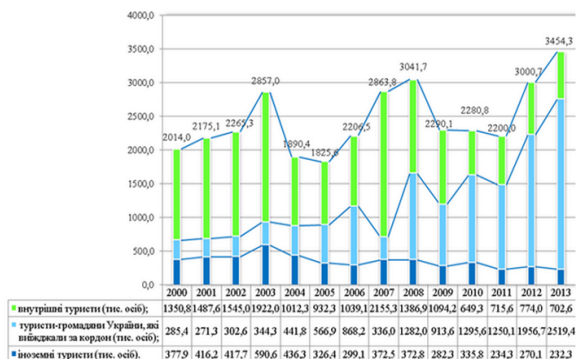

Рис. 1. Динаміка туристичних потоків в Україні

Суттєвий вплив на глобальну конкурентоспроможність туристичної індустрії України має анексія АР Крим. Оскільки це не лише зменшило число відпочиваючих на цій території, а й «відрізуло» вагому туристичну зону національної туристичної індустрії. Варто зазначити також, що анексія території АР Крим перерозподілила значною мірою внутрішні туристичні потоки та дещо активізувала розвиток туризму в інших регіонах. Зріст розміру сплати податків і зборів спостерігається у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Івано-Франківській, Київській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській та Чернівецькій областях [3].

Рис. 1. Структура туристичних потоків АР Крим в 2014 році [4].

На території самого ж півострова склад потоку туристів кардинально змінився. Якщо раніше з України на відпочинок приїжджало майже 4 мільйони туристів на рік, то тепер цей показник впав до 0,4 мільйона. Натомість на 2 мільйони зріс потік туристів із Росії (рис. 2).

Отож, підсумовуючи вищевикладене, слід констатувати суттєве погіршення і без того, слабких, конкурентних позицій туристичної індустрії

України. А зважаючи на своєрідний «ступор» в проблемі врегулювання військово-політичного протистояння на Сході України тенденції до покращення очікувати не доводиться. І подальший рівень конкурентних позицій туризму, як і вітчизняної економіки в цілому залежатиме від ефективності реформування, масштабів міжнародного фінансового донорства та політичної стабільності.

Список використаних джерел:

1. Інформаційний портал *Компаньйон* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.companion.ua/articles/content?id=144672>.
2. Інформаційне агентство 112 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://112.ua/>.
3. Офіційний сайт Державної служби туризму і курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua/>
2. Інформаційне агентство *Українська Правда* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2015/03/4/7060493/>.

Андрій ЛЕСІВ
науковий керівник
к.е.н., доц. Гродський С.В.
ІФННІМ THEY

ТУРИСТИЧНІ ДИСТАНЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ СЕГМЕНТАЦІЇ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Туристично-рекреаційний бізнес приваблює підприємців в сучасних умовах господарювання невеликим стартовим капіталом, швидкістю його окупності, зростанням попиту на туристичні послуги, високою рентабельністю цієї сфери тощо. Відомо, що туристично-рекреаційна діяльність сприяє розвитку насамперед тих регіонів, де є рекреаційні ресурси, а немає перспектив розвитку промислового виробництва, створюючи так нові робочі місця, сприяючи зростанню життєвого рівня населення, збереженню пам'яток історії, культури, архітектури [1]. Слід зазначити, що Україна має величезний рекреаційний потенціал, а туристично-рекреаційна галузь є важливою сферою реалізації ринкових механізмів, а також джерелом поповнення державного та регіональних бюджетів.

Значний туристичний потенціал України, а саме концентрація природних та рекреаційних ресурсів, об'єктів світової культурної та історичної спадщини є основою генерування масштабних в'їзних та внутрішніх туристських потоків. Проте через нерівномірність концентрації туристичних ресурсів, відмінності регіонального розвитку туристичної інфраструктури, позитивний вплив туристичної діяльності на стан національної економіки є недостатнім.

Визначаючи напрями ефективного використання туристичного потенціалу, слід брати до уваги те, що, незважаючи на активний процес глобалізації туристичного ринку, домінантною тенденцією розвитку туризму є